

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se vose frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Peterburg 8. novembra. Oficijalno se iz Kütükdare 6. novembra poroča: Zjedinjene kolone generalov Heimana in Tergukasova so preteple 4. t. m. po devet ur trajajočem boji turško zjedinjeno vojsko Muktarjevo in Ismail-paševo, ki je bila v utrjenih pozicijah pri Deve-Bojumu. Turki so bežali v najpopolnejšem neredu. Izguba neznana.

London 7. novembra. „Daily Telegraph“ poroča iz Erzeruma od 6. t. m. Muktar hoče oblegovanje v Erzerumu prebiti, prebivalci erzerumski pa nečejo oblegovani biti in se selijo proti Baiburtu. Izid bitve zadnji pondeljek je bilo divje bežanje.

Peterburg 7. novembra. Iz Bogota se oficijalno poroča 6. t. m.: General Skobelev je po noči od 4. na 5. novembra turška položnja na levi od Brestovice vzel, posekavši turške branitelje. — Dne 2. novembra so Rusi čez Komarevo do Dznislovega prodrli, pretepli eno oddejenje Čerkesov in priplenili 100 voz, 370 volov in 400 ovac. — Ulani so zasedli cesto od Rahove v Vidin. En del garnizone v Rahovi se je proti Lom Pa-

lanki nazaj potegnil. General Čeresin je zasel Petreven in Jablanico.

Sarajevo 5. novembra. Vojaški poveljnik bosenski je vse vojne čete, kar jih je imel, proti Bjelini poslal. Misli se, da nameravajo Turki na Drini udariti v Srbijo, ker na bregovih Drine nij dosti srbske vojske.

Priština 5. nov. Iz Niša se poroča, da Turki pri Babinej glavi delajo utrjen tabor. Tudi Ak-Palanka se utrjuje. — Porta je vse Mohamedance v starej Srbiji od 15. do 70. leta sklicala v orožje. Pri Novej varoši se vojska zbira. Vsa mesta v starej Srbiji se v naglosti utrjujejo. Mej kristijani je velik strah pred fanatizmom Turkov.

Vojska.

Tedaj slavno rusko drugo veliko zmago v Aziji pred glavnim mestom Armenije, Erzerumom, nam denes potrjuje tudi uže ruski oficijalni telegram, poleg tretjega potrjila iz Londona. Potrjena resnica je vse. Turki so tudi tu v divjem bežanju spasilskali, ko so bili po deveturnem bojevanju iz utrjenih prostorov vrženi.

Prav smo zadeli, ko uže predčeranjem iz navedenih tačas razlogov nijsmo dvomili o vsej resničnosti drugega glavnega pobjitja Turkov. (Kar je bilo jedino krivo, bil je datum 2. namestu 4. novembra, a to je gotovo telegram zakrivil.) V Carigradu jim je kar sapa zaprlo. Nič ne vedo povedati, ali si ne upajo, kaj je z Muktarjem.

Turško-azijske poljne vojske zdaj toliko kakor da v pravem pomenu uže več nij. Rusi bodo potrebili zdaj z lálka, kar je še onih tepenih in demoraliziranih ubéglih turških ostankov, potem pa bodo valjda skušali dobiti brz kot mogoče glavni dve tvrđnji, Kars in Erzerum. Poslednjega mesta prebivalci se, kakor izkušeni angleški vir ve povedati, uže niti nečejo oblegovati dati, temuž bežé.

Na bulgarskem bojišči tudi Rusi zdaj za Plevno lepo trébijo Turke. Poleg Gurka se je tu prikazal tudi drugi priljubljeni in hrabri ruski general Skobelev z enako srečo.

Kar vse na to kaže, da tudi Srbija v kratkih dneih v bojno akcijo za osvobojenje slovanskih bratov stopi, upamo kmalu poročila dobivati, ki bodo še bolj rudečico srama in onemogle srditosti pritiskala na nesramna lica naših krivičnih protivnikov, magjaronov in nemčurjev, ki so oni mesec še smelo pro-rokovali popolen poraz in drobno pobjitje sve-tega slovanskega orožja.

Ruske novine priobčujejo carjev ukaz, kateri zapoveduje osnovati novo rusko vojsko za hrptom delujoče velike armade, namreč v Rumuniji. Za poveljnika te vojske je imenovan general Drenteln, za načelnika generalnega štaba general Čerkasov.

O položaji pri Plevni ter osobito o vojnih močéh, ki so pri tem mestu, dobiva „Pol. Corr.“ od strokovnjaka v vojaških stvareh te-

Listek.

Kopitarjev komers.

Z Dunaja 31. nov. [Izv. dop.]
(Konec.)

V Fischerjevej „V globoki kleti“ predstavljaj se nam je g. Krašovic za velikana v basovej nižini. Štirikrat moral je pesen ponavljati, in občinstvo bi ga še bilo rado peto in šestokrat slišalo. Kar je posebno hvalevredno pri tem izbornem pevcu, je to, da je slovenski tekst krasno razumevno izgovarjal, kar mnogim, celo izvrstnim pevcem nij lastno. Lavorov venec je na ta način vsakako pristojal g. Krašovicu, in sicer še najbolj radi tega, ker je ta izboren pevec, ki je Kopitarjev komers neizmerno okrasil, sam se izjavil, da je smatral za dolžnost peti v „Sloveniji“, kot rojak udov Slovenije. Najpri-srčnejša zahvala donela mu je od vseh poslušalcev in jaz mu še posebej želim, kakor tudi vsak z menoj, naj si pridobi mnogo slave tam v nemškem rajhu in naj si bode vedno svest naših najsrčnejših simpatij.

Lisinskega „Gradič bjeli“, osm-
spev, (prejšnji kvartet in gg. Krušič, Fi-

scher, Štajar, Simčič) pel se je jako nežno in izborno.

Tovačovskega venec narodnih pesnij (Pod lipkou, Jaz sem forman, O Vlvary, Kdýž sem plela len, Ko dan se zaznava) dopadal se je tudi jako dobro; morali so ga ponavljati.

Mej zbori je največ efekta napravil „Pridi Gorenjč“ s spremljevanjem trobk. Moral se je ponavljati — trikrat.

Pozabiti ne smem, da je g. A. Trstenjak s svojim slavnostnim govorom o Jarneji Kopitarji se jako prikupil. Govoril je kolikor toliko iz učenostnega stališča, posebno poudarjaje, ka ima Kopitar neizrečeno mnogo zaslug za druge Slovane, osobito za Srbe.

Razven A. Nedvedove „Beseda sladka domovina“, morale so se vse pevske točke ponavljati. To je najboljša kritika za slovanske pevce, katere je vodil tehnik g. V. Kosovelj izvanredno izborno. Da so se mogli slovenski pevci, katerih je pelo nad 30, samo v štirih vajah toliko pesnij in tako dobro privaditi, je znak, da so slovenska grla res mej prvimi slavjanskimi.

Za oficijalnim programom vršil se je v uprav uzornem redu zabavni del. Le malo šte-

vilo jih je koj po dovršenem oficijalnem delu (okolo polu dvanajste ure) odšlo, večina je ostala. In tu se je pričela kratkočasna in prav slavjanska zabava. Osob je bilo nad 400 navzočnih; zastopana so bila vsa slavjanska dijaška društva: Velebit, Zora, Sič, Osnova, češki akademički spolek, Tatra n, mnogoštevilno je bilo zastopano slavjansko pevsko društvo. Srbov došlo je nad 60 isto tako Hrvatov in Čehov. Prostorna dvorana, do zadnje mize posedena, obsegala je pak tudi goste dveh družih velikih narodov, in to sta nemški in laški. „Akademische Lesehalle“ predsednik in odborniki so bili tudi navzočni, isto tako mnogo udov društva „akademischer Gesangverein“ in laskalo je Nemcem in Lahom, da jih je g. predsednik v svojem pozdravu opomenil, kar se mora posebno taktno imenovati.

Vrsto napitnic pričel je g. Štajar, in napil najprvo slovanskim navzočnim društvom. V posebnej napitnici nazdravil je tudi advokatu g. dr. Jan. Lenoču, kot predsedniku slavj. pevskega društva, na kar je slednji jedrnato govoril o slavjanski slogi, na kar je nastal silno navdušeni klik: Živela sloga slavjanskih narodov. Krasno je govoril vitez Štefanovič,

črtice: Od zadnjega naskoka so dobili Rusi te-le pomoči: gardo s 3. divizijami pešcev, grenadirje z 2. divizijama pešcev, 24. in 25. divizijo pešcev s pripadajočo artilerijo in konjico; razven tega še mnogo namestne vojske za vse te oddelke. O gardi se je uže povedalo, da je uže dvakrat na jugozapadu od Plevne bojevala, a o grenadirjih si moremo sami misliti, da so gotovo nastavljeni proti Plevni, ker drugodi jih nikjer nij toliko treba. Po tem soditi ima vojska pred Plevno uže zdaj, ali bode imela za nekaj dnij: gardnega kora 35.000 mož, grenadirjev 25.000 mož, 4. in 9. kora skupaj 20.000, 2. in 3. divizije 10.000, Rumuncev 30.000 — vsega vkupe zatorej 120.000 mož.

Osman-paša pa ima komaj na polovico toliko bojnikov. Iz Vidina jih je bil namreč soboj prived do 30.000 mož, a na potu tudi gotovo nij več kot 10.000 mož od raznih raztresenih krdel mogel nabrati, od Niša in Albanije se mu je pridružilo blizu 10.000 vojakov, a iz Carigrada je dobil ravno toliko pomoči — tedaj more imeti skupne vojske okolo 60.000 vojakov. Izgube, ki jih je trpel za časa obleganja, mogo se ceniti na 20.000 vojakov, namreč pri prvih dveh naskokih 2000 mož, pri Lovči in Pelisatu 5000 mož, pri tretjem naskoku 8000 mož, ob drugih prilikah in zaradi boleznij 5000 mož. Vojske, ki je pozneje ušla v Plevno, ne bode mnogo več, nego 10—15 000 mož, od teh pa moramo odšteti 5000 vojakov, ki so padli ali bili ujeti ali ranjeni pri Telišu in Dubnjaku. Tedaj se ima Osmanova vojska ceniti na 50.000 mož.

Plevna je strateško izvanredno dobro položena, kajti ima tri ceste, po katerih bi se Osman umekniti mogel, namreč: preko Rahove v Vidin, preko Orhanija v Sofijo, preko Trojana v Karlovo. Zadnji dve pak je zasel general Gurko in ono proti Vidinu preti še vzeti, zatorej se ne more Osman služiti z dobrim položajem Plevne, ker je ves obkoljen. In ker so Turki povsod jeli se samo braniti, in so pustili vse delovanje na prostem jedino Rusom, ne more misliti Osman na nobeno pomoč in osoda njegova je uže jasna, kakor beli dan. V nekaterih dneh se bode pokazalo,

ako Rusi mislijo izstradati obkoljenega Osmana, ali pak ga še preje zagrabiti.

Želje turkoljubov so splavale po vodi.

Iz Poljanske doline 7. nov. [Izv. dop.]

Nemški ustavoverci in drugi turkofili dan na dan po časnikih izrazujejo strah pred ruskimi vojnimi vspehi in nekateri bolj objektivni uže priznavajo, da se bliža Turčiji gotov po gin. Veliko upanja so stavili v znanega reformatorja Mithad-pašo, da bode s svojimi reformami odvrnil vojsko, ter ohranil celokupnost otomanske države, čeravno sami nijso verjeli, da bi se njegove reforme izvedle in stanje balkanskega Slovanstva zboljšalo. Ali vsa njih nada je splavala po vodi, carigradska konferenca nij sprejela teh reform in nazadnje je še Mithad-pašo zadel britka osoda, kakor uže pred njim mnogo turških državnikov, osoda prognanstva. S početka so prinašali večkrat vesti po časnikih, da sultan hoče poklicati Mithad-pašo zopet na krmilo države, in so tako slepili turkofilski časniki čitajoče občinstvo, da Turčija res namerja izvesti reforme s pomočjo tega moža; vsa taka časnikarska poročila so se kot lažnjiva izkazala. Pisali so, da Turčija kmalu postane ena prvih kulturnih evropskih držav in bo v kratkem Rusijo presegala v omiki, kjer še vedno tiskovino tlači mora cenzure, kjer še nij narodnega zastopstva, kar bo pa Turčija po Mithadovih reformah vse izpeljala, ter svobodi in omiki odprla širok pot. Da, taka Rusija nema nobenega uzroka voditi vojsko proti Turkom za razširjanje kulture po balkanskih deželah in osvobojenje kristijanstva. Od začetka vojne do prehoda mogočnega Dunava so povdarjali časniki, da slavni Anglež Hobart-paša, načelnik turškega brodovja, bode zadržal s svojo vojno spretnostjo Ruse na Dunavu, prehode jim zabilil s turško podunavsko flotiljo, ter tako vse njih vojne namere skazil. Ali ta admiral vsega turškega brodovja v juniji le nij mogel udržati ruske vojske, ko je ta napravila mostove in prešla mogočno reko, postavljala torpede pod vodo in naposled mu vso podunavsko

flotiljo brez ladije uničila. Po izgubi vse flotilje je bil Hobart-paša na lastno prošnjo postavljen od carigradske vlade za načelnika turške vojne flote v Črnem morji; pa tudi tukaj ta junak, prej mnogoslavjen po turkofilnih listih, nij dosegel nič boljših vspehov. Tako so bile vse sladke nade, katere so naši nemškutarji in drugi Turkofili stavili v turško brodovje, uničene. Angličani in drugi privrženci surove Turčije so Rusom grozili z vstajo mohamedanskih prebivalcev v Kavkazu, za hrbtom ruske vojske v Aziji, katera bi jo mogla odrezati od svoje domovine, ter je tako izstradati ali vsaj velike neprijetnosti jej napraviti in z vstajo z rusko vlado nezadovoljnih Poljakov. Vstaja v Kavkazu se je po podpihovanju Turčije in Anglije res pričela, in Turčija je poslala nekaj, sedaj v Turčiji živčih, Čerkesov vstajnikom na pomoč, kateri so hoteli pribojevati „svobodo“ svoje prejšnje domovini, kjer so nekaj svobodno po svojih običajih živeli od lova in ropa in zelo ovirali kulturno trgovino mej južno Rusijo in orientom. Ta vstaja nij dosegla svojega namena. Rusi so vstajnike v mnogih bojih zmagali in popolnem podvrgli. Poljska vstaja se pa še začela nij, čeravno so Angličani in nemški judje v ta namen v Poljsko pošiljali velike svote denarja in agitirali na vse kriplje mej ruskimi Poljaki. Zarota Magjarov v Erdelji, s katero so bili tudi mnogi ruski Poljaki v zvezi, nij dosegla svojega namena, vdariti Rusom za hrbtom, potrgati železnice, ker so jej ruske in avstrijske oblasti o pravem času prišle na sled in jo zatrle, ali vsaj njeno napredovanje za toliko časa ustavile, da ne more Rusiji nič škoditi.

Ko se je pa ruska vojska v Aziji in Bulgariji meseca julija in avgusta morala umikati, so bili turkofilski listi polni člankov in vojnih poročil, da bode rusko-turška vojska kmalu končana s turško zmago in balkansko slovanstvo zopet vpreženo v turški jarem. Veselili so se uže, da se bode ruska vojska vtopila v valih Dunava in zmagoviti Muktar-paša v ruskem Tiflisu prezimoval in s prihodnjim mladoletjem zopet zmagonosno nadaljeval vojsko. Uže so uganjevali, kakošne pogoje bode

predsednik „Zore“, uvaževaje Kopitarjeve zasluge za Srbe, ker je Vuk Štefanović Karadžić izpodbudil na delovanje, in Vuk Štefanović Karadžić postal je, kakor znano, prvi literat srbski. Od vseh narodnostij napivalo se je društvu „Sloveniji“, posebno še od bratov naših Hrvatov; društva „Velebita“ predsednik, g. Pliverić, je dvakrat navdušeno govoril, napil v imenu Hrvatov društvu „Sloveniji“, a v drugem govoru posebno hvalil slovenske pevce, ter menil, da je slovenski narod pevski narod. Živela slovenska pevška grla!

Napili smo tudi g. Kraševicu, navzočnim juristom, navzočnemu dr. Fr. Grossu, kojega kompozicijo, „motto Sloveniji“, smo denes prvokrat peli, ter jo nad 6krat ponavljali. Naj bi ta nadarjen slovenski muzik v skladanji nadaljeval ter napredoval v svojej umetnosti, v čast in slavo milemu našemu narodu. Govoril je tudi v jedrnatem češkem jeziku predsednik „akademičkega spoleka“ g. Pražak, ginljivo govoril je dalje g. dr. Gross.

Zabavni program trajal je skoro do četrte ure zjutraj. Vse se je vršilo v najlepšem redu v velikoj navdušenosti, in kar je največ vredno, niti najmanjšega nespornostljenja nij bilo. Bila je to lepa svečanost komersa pod skrom-

nim imenom komersa; bila je ta svečanost slovenska in slavjanska, katero zadnje s posebnim naglašenjem poudarjam.

Dunajsko slovensko društvo „Slovenija“ je s to svečanostjo dobilo mej tukajšnjimi slavjanskimi društvimi lep renomé, katerega bode, se ve da, varovati moralo. G. predsednik „Slovenije“ dr. Fr. Štajar in z njim odbor „Slovenije“ so pokazali, da teže za istinito vzvišenimi principi, pokazali so pa tudi, da imajo lepih zmožnostij in enerzije dovolj, da častno izpeljejo to, česar se loté. Slovenski pevci, nastopivši zopet jedenkrat javno, izkazali so se, kot jako izurjena in dobra grla, kajti drugače bi pač ne bilo mogoče, s samo štirimi vajami tako velikanski program tako izbornost izpeljati. V obče bi bilo želeli, da vlada mej Slovenci vedno tako lepa sloga v delovanji kot sedaj; ako so posebneži še mej skoro vseskozi navdušenimi domoljubi, naj skuša se i te pridobiti, in naj bode lepo bratovsko sporazumljenje za vse bodoče čase mej vrlo slovensko mladino.

H koncu naj vam še to naznamim, da je konec te redke svečanosti bil stoprav drugi dan, po polu dne vseh svetih.

Nad 40 slovenskih vseučiliščnikov zbralo

se je ob treh po polu dne v kavarni Sedlačekovi; od tam podali so se vsi na Marksovo pokopališče, kjer počivajo kosti slavnega učnjaka Kopitarja.

Krasen venec s slavjansko trobojnico z napisom: „Slovenija Kopitarju“ nosil je predsednik Slovenije na čelu v vrstah postavljenih navdušenih slovenskih možakov. Dospevši tija na gomilo Kopitarjevo, obkročili so ti vrli naši domorodci gomilo Kopitarjevo in na spomenik dejal se je venec s trobojnico. Hladen vetrič počel je s trobojnico svojo igro, privzdignil jo proti nebu in vrli naši slovenski sokoli prisegali so na grobu slovenskega velikana nemo, a iz globoke duše: Kopitar naš slavni, Ti bodi naš uzor, Slovenstvo, Slavjanstvo, za koje si se Ti krepko in častno boril, bodi naše gaslo in verna naj bodo naša navdušena srca na vekov veke milemu našemu narodu!

Radovan Perunov.

Telegrami, ki so došli „Sloveniji“ dne 31. oktobra 1877 ob priliki komersa Kopitarju v spomin, so:

1. Ljubljana. — „Čestitam „Sloveniji“, da je prva, ki se spominja Kopitarja. Slava!

Dr. J. Bleiweis.“

mogočna zmagonosna Turčija stavila do tal ponižanej Rusiji in kako se bode maščevala nad upornimi slovanskimi provincijami. Ali njih želje ostale? so le želje. Mehemet Ali, katerega nalog je bil, uničiti carjevičevo vojsko in poslati Osmanu v Plevno pomoči, nij dosegel zaželenih uspehov in bil odstavljen od glavnega poveljništva. Ravno tako malo Sulejman-paša, ki je s svojim brezumnim nasilstvom v Šibki-soteski zgubil nad trideset tisoč najboljših vojakov, katerih dostaviti Turčija ne bo v stanu, a nij dosegel svojega namena, ter nij poslal Osmanu v Plevno potrebne pomoči. Pozneje tudi pri glavnem poveljništvu nij imel sreče, kakor njegov prednik ne, da-si je prej bahal, da je omejenjej nalogi kos, in je s svojim umikanjem še vspehe Mehemed Alijeve uničil. Mej tem so se Rusi mnogoštevilno zbrali okolo Plevne in zadnje dni pretečenega meseca mu je ruski junak general Gurko s svojo kavalerijo Plevno popolnem zaprl, z vzetjem močnih pozicij na njej. Osman se bo kmalu moral podati za voljo pomanjkanja živeža in streliva. Rusom uiti skozi mnogoštevilno rusko vojsko mu ne bode mogoče. Nič boljših uspehov pa nema Muktar v Aziji zaznamovati, zdaj, konci ugodnejšega časa za vojevanje. 15. p. m. so Rusi njegovo vojno skoraj popolnem uničili in največja turška mesta v Armeniji se ne bodo mogla dolgo ustavljati hrabrim ruskim vojnikom. Muktar se je nazaj z ostanki svoje vojske proti Erzerumu umaknil, od koder poroča, da se pripravlja na maščevanje, a bode težko proti sredotočnej ruskej vojski kaj opravil.

Proti Črnej gori tudi nijso imeli nič boljših uspehov, nego lani, ko je bil Muktar-paša mnogokrat od Črnogorcev tepen, dasi ravno so uže turkoljubni časniki v juniji pisali, da kmalu Črna gora izgine iz zemlje. Sulejman je bil, kakor lani Muktar, tepen od najhrabrejših junakov v Evropi, od Črnogorcev, in bil prisiljen s svojo vojsko odriniti drugam. Pozneje je pal Nikšić, najmočnejša turška tvrdnjava, in za njo mnogo družih, črnogorskim junakom v roke, čez 40 topov so Črnogorci dobili, mnogo živeža in streliva. Tako, upamo, bodo ti junaki še za

naprej branili svobodo svoje domovine proti krvoločnemu Azijatu.

Mnogo je bilo čitati pred vojsko po turkoljubnih listih, da Anglija iz lastnih interesov ne more prepustiti razrušiti turške države, ter se bo s Turki vzajemno vojevala angličanska flota proti Rusom. Ko je pa sveta slovanska Rusija Turčiji napovedala vojsko, je Anglija izrekla svojo nevtralnost in jo pozneje večkrat zagotavljala, če je tudi nij ves čas strogo držala, ali očitno nij vendar nikdar Turčije v vojni podpirala. Zdaj je pa sama prišla v Indiji z mejnimi poglavarji v neugodne razmere, tako da vojska z njimi nij izbegljiva. Tako bode sama Anglija potrebovala vojne in ne bo mogla Turkom nadalje nič pomagati. Na pomoč Avstrije pa Turki in njih prijatelji na morejo računati, ker je naš presvitli vladar in cesar prijatelj ruskega batjuške, kakor je v Košicah slovesno izrekel in kar desetdnevno žalovanje na našem dvoru za v vojski ubitim ruskim princem Leuchtenbergskim zopet jasno svedoči. Tako so splavale našim nemškutarjem in drugim turkoljubom vse vesele nade po vodi, in uže je vidno, da se Turčija ne bo mogla rešiti pogina. Le eno upanje jim je še ostalo, nada, da bo sveta slovanska Rusija po slučaju posredovanj drugih držav prej sklenila mir, nego dovršila svojo začeto, težavno, a blago delo. Nij verjetno, da bi se to zgodilo; kakor stvari zdaj stoje, bo to ostala le prazna želja turkoljubov.

Čehom.

Ruske „Peterburske Vedomosti“ prinašajo dolg in važen pa tudi pravočasen članek namenjen Čehom, katerega so tudi uže nemški ustavovorni listi opazili in ga v izpisku prinašajo. V tem članku (cel tako ne more v naše tiskovne svobodi v Avstriji na svitlo priti) svetujejo Rusi Čehom, naj popuste zdaj pasivno politiko. Zdanji trenotek je posebno važen za to, da Čehi stopijo zopet na svitlo.

Češki narod nosi tretjino proračuna cislejtanskega, a Nemci in Magjari sami gospodstvujejo. Dalje ruski list razpeljuje po-

polnem resnično, da ko bi se češki vpliv poznal pri odločevanjih Avstrije, mogle bi se Bosna, Srbija, Hercegovina in Črnogora z večjim mirom uravnati. Čehi bi se tudi z družimi Slovani monarhije, z Rusini, Slovenci in Srbi ukrepili in bi s temi združeno delovali na korist vseh, pa vrgli dozdanje magjarsko gospodstvo raz sebe.

Tudi mi Slovenci želimo, da bi Čehi, to je: njih odločilni možje, ta dobrohotni svet bratskega naroda ruskega v natančen pretres vzeli in ga poslušali. Slovani moremo vendar le, kakor stvari zdaj stoje, le z združenimi močmi doseči, kar želimo, in s pomočjo drug družemu. Deset let se boré Čehi s pasiviteto brez uspeha. Čas vnanje politike nij bil nikdar ugodnejši za izpremembo taktike nego je denes.

Ali nij žalostno, da ko se je govorilo in se govori o osodi sosednjih nam slovanskih dežel Bosne in Hercegovine, — se češki glas ne čuje? Ali nij čudno in nenaturno, da po več mesecev mej notranjo politiko o Čehih se nič ne sliši?

Čitamo sicer v čeških listih, celo v zadnjem „Politiki“ tako-le: „Pozorni poznavalci bi bili morali uže davnaj zapaziti, da so Čehi prav aktivni, in da se povsod, kjer morejo, trudijo svoje cilje doseči.“ To čitamo, a vere v to nam manjka. Mi smo pozorni opazovalci, a nikjer ne vidimo te češke aktivnosti. In to je dan denes, po Bismarkovem silnem delu, ki moralčno tudi proti nam vpliva, in po uvedeni direktnih volitev v državni zbor, škodljivo postalo za naše skupne interese slovano-avstrijske. Prej tudi mi nijsmo bili protivniki pasivnosti, pod Giskrom bi bili radi, da bi i naši slovenski poslanci iz drž. zbora izstopili, ali zdaj so se časi izpremenili.

Le ozrmo se na naše tiskovne razmere, ki so tudi češke. Saj more češko novinarstvo, kakor naše, skoro samo o vnanjih vprašanjih pisati in še tu z vezanimi rokami. V tacih časih leta in leta puščati javno nekonfiscirljivo parlamentno tribuno — Bog zna, je li to za bodočnost koristno. Nam se zdi, da nij.

2. Ljubljana. — „Slava učenemu rojaku, ki je prvi oslavil pri tujcih slovansko ime, prvi mej nami povzdignil zastavo vzornega vseslovanstva! — Živeli čestilci njegovi!“ —

(Podpisi bivših udov „Slovenije“.)

3. Zagreb. — „Sè spoštovanjem znatnosti in njenih nositeljev, vzvišenim do težnje za vsestranskim slovenskim in slovanskim napredkom dozoreva nam produktivno, rešilno delo. — V tem živela slovenska omladina, narod, vse slovanstvo.

dr. Celestin.“

4. Ljubljana. — „Slaviteljem velicega prvoboritelja za čast in veljavo mile slovanščine naše, kliče: Živeli!

Jurčič.“

5. Škofja Loka. — „Čitalnica v Škofjej Loki, vsi narodnjaki in dekleta našega rodu se družimo vrlim čestiteljem slavnega rojaka Kopitarja. Živijo!

Remic, Or. Franz, Hedvika Fabijani, Ivanka Homanova, Marija Zetelj, Josipa Homanova, Ivanka Mohar, Marjetica Jurman, pl. Pilbach.“

6. Ptuj. — „Stanko Prus, kaplan, kliče

bratom iz tujega: Slava Kopitarju! — Živili slovenski fantje! —

Stanko.“

7. Ljubljana. — „Slava spominu slavnega Slovenca! — Živeli epigoni, časteči ga! Slavnosti udeležuje se duhom

Odbor bizoviške čitalnice.“

8. Ljubljana. — „Kopitarju slava! — „Slovenija“ živela!

Križman, dr. Štempihar, dr. Kavčič, Nosan, Kovač.“

9. Ljubljana. — „Slava našem Kopitarju! — Slava vsem rojakom! — Živili! — Sedmošolci ljubljanske realke.“

10. Novomesto. — „Živeli! Kot sinovi Slave, kličemo z vami Kopitarju slavo! Novomeški dijaci.“

11. Gradec. — „Slava slavnemu veleučenjaku Kopitarju! — Trikratni živijo in bratski pozdrav „Sloveniji“ kliče

„Triglav“.“

12. Novomesto. — „K denišnji svečanosti trikratna slava!

Foršek, Šekula.“

13. Črnomelj. — „Hej rojaki, kviško, da nam pride doba zlata.

Harinkova.“

14. Zagreb. — „Slava Kopitarju! — Živeli njegovi slavitelji! —

Bezenšek.“

15. Toplice. — „Topliški Slovenci se spominjamo slavnega Kopitarja! — Živelo dunajsko akademično društvo „Slovenija“!

Finks.“

16. Ljubljana. — „Pozdrav starim prijateljem! Živela Slovenija!

Janko Krsnik, dr. Rojc.“

Velečastiti naš državni poslanec gospod Viljem Pfeifer pisal je predsedništvu „Slovenije“ sledeče pismo, ki se je pred društvom prečitalo:

„Slavno predsedništvo „Slovenije“!

Denes na večer pričelo me je nenadoma hudo trgati, tako, da si ne upam na večerni zrak, kar mi na mojo veliko žalost zabrani, udeležiti se denišnje veselice. Blagovolite tedaj mojo nenavzočnost spoznati kot opravičeno ter sprejeti zagotovilo mojih iskrenih želj za prospeh mile „Slovenije“. Na zdravje! Vam udani V. Pfeifer. Na Dunaji 31. oktobra 1877.“

Ti telegrami so se prečitali.

Politični razgled.

Notranje delo.

V Ljubljani 8. novembra.

V **državnem zboru** je minister Chlumetzky odgovoril na interpelacijo zaradi pretrganja obravnave glede trgovinske pogodbe z Nemčijo. Rekel je to, kar zadnjič v nagodbenem odseku. Še celo „N. fr. Pr.“ pravi o tem odgoru na prvem mestu: „Zdaj je tudi trgovinski minister odgovoril na interpelacije glede trgovinsko-političnih obravnav. To se je zgodilo tako rezervirano (zapeto), da vladna izjava prav za prav ne da nič o onem vedeti, kar je za interpelante zanimivo bilo, namreč uzroke, zakaj so se dogovori pretrgali. Vlada ima menda uže dobre razloge, da si ne da v kuhinjo pogledati, v kateri ona kuha avtonomno colno postavdajo.“

Poslanec Klaič in 29 tovarišev interpellira, ali vlada ve za strašno stanje bosenskih beguncev in kaj misli za olajšanje njihovo storiti?

Da menijo **hrvatski** poslanci na peštanskem zboru res mandate položiti, če glede krajiškega pitanja ne dosežejo nič, to je vidno iz članka poslanca Miškatičevića v „Obzoru“. Nij pa jasno, ali hote staviti svoj „ali“ — ali le na krajiški fond, ali pa tudi na glavno stvar, to je pridruženje krajine k Hrvat. skej, kar je glavna stvar.

Magjarski listi so zopet začeli lažljivo denuncirati južno-ogerske Srbe, da narajajo zaroto proti ogerski državi, itd. „Corr. Hongr.“ pripoveduje brez dokazov, da je Rus Aksakov poslal 20.000 gld. v Belgrad, ki imajo namen agitirati zoper magjarsko vladu. Aksakov da je prisegel Ogersko uničiti. — No, če jo je moči z 20.000 gld. uničiti, potem —

Vnanje države.

Položaj **turške** države opisujejo uže turkoljubi kot obupen: Razmere v Evropi in Aziji se delajo vedno hujše za Turke. Srbija bode šla v boj vsak čas, Grecija je vsa pripravljena. Nij mogoče, da bi temu vsemu upehana, stara in iscrpljena Turčija mogla se ubraniti. Njeni dnevi v Evropi so šteti.

Francoska zbornica se je včeraj 7. t. m. odprla. V njej je bil voljen Grévy za začasnega predsednika. Tudi senat je sešel se. Posebnega dogodka se iz prve seje ne naznanja. Pač pa je uže v naslednjih sejah pričakovati hrupnih prizorov.

Dopisi.

Iz hribov 6. novembra [Izv. dopis.] (Vražam slovo, vojsko!) V novejših časih naš narod dobro napreduje v raznih stvareh. Ostalo mu je pa vendar še marsikaj, kar ga v slabej luči pokazuje. Sem spadajo razne vraže, koje ljudstvo tu pa tam še vedno veruje in trdovratno goji. Mej drugimi hočem posebno omeniti takozvano zagovarjanje. — V mladosti me je protin hudo trpinčil. Rabil sem razna zdravila, katera mi je bil zdravnik nasvetoval — a brez vspeha. Tu mi pripelejo nekega dne „zagovarjalca“. Ah, ah! Od začetka nijsem hotel nič slišati o njem; pozneje pa je zmagala moja radovednost, in dovolil sem. Dedec pride, pogleda me enkrat, dvakrat, po tem se nagne čez me, in začne šepetati: „Abu“, abu, abu! če si v glavi pojdi v mozeg! Abu, abu, abu! če si v mozgu, pojdi v kost! Abu, abu, abu! če si v kosti, pojdi v meso! Abu, abu, abu! če si v mesu, pojdi pod kožo! Abu, abu, abu! če si na dlaki, pojdi na trato! Abu, abu, abu! če si na trati, pojdi na visoke peči, kder nobenega nij: ne mozga, ne kosti, ne mesa, ne kože!“ Potem dihne trikrat v me in ceremonija je bila pri kraju. Seveda, meni s tim nij bilo veliko po-

*) Abu = prisad.

magano. Kaj začeti? „Copernik“ se dobrovoljno ponudi, da boče še enkrat isti eksperiment ponavljati; a meni je bilo zadosti in odlazil je.

„Zagovarjalci“, ki to skrivnost največ od svojih starih podedvajo, so nekateri sami trdno prepričani, da njih umetnost pomaga; drugi pa vedé ljudi sleparijo. Iz ljudstva nekateri to verujejo, drugi pa nijso sicer prepričani o tem, vendar pravijo: Če ne koristi, tudi škoduje ne! — Ali je pa poslednje res? Koliko časa se zamudi s takimi in enakimi bedarjami! Stoprv v skrajni sili se pošlje po zdravnika: ta pride — pa kolikokrat prepozno! — Gg. duhovniki in učitelji, vi ste v najžži zvezi z narodom, in morete v tej zadevi mnogo storiti: tcej učite in podučujte ljudstvo; posvetite mu, da ne bode več dalje po temi tavalo. V. M.

Domače stvari.

— (Gorenjska železnica.) Ker je vodstvo te železnice odpravilo 4. razred, kateriga so se kmetje posebno ob tržnih dnevih radi posluževali, nevoljni so kmetje, kakor slišimo, močno. Mnogi zdaj pravijo, da si bodo po več skupaj jih zopet rajši voznika najemali, ker jim dražje ne bode prišlo, a tudi ne bodo tako na ure vezani. Bog ve, kdo je železnici svetoval to odpravo?

— (Slovensko gledališče.) Poroča se nam, da bode, kakor smo uže omenili, prihodnja slovenska predstava v soboto 10. t. m., a ne 18. t. m., kakor omenjata po pomoti „Novice“ in „Slovenec“.

— (Zopet otroci zažigalci) Dne 21. okt. sta šla štiriletna Urška Rozman in enake starosti Mihec Oblak iz Savice pri Radovljici s škatlico klinčkov pod kozolec, tam zažgala suhe fižolove stroke, od koder se je cel polen kozolec vnel. Uzgala se je tudi mala Urška za obleko in po sedemurnem trpljenji na opalinalah umrla.

— (Žalostno svarilo.) Kako previdno je treba železnico in njene naprave pošтовati, pa tudi kako strogo železničnim uredbam ubogati, kaže nam sledeča nesreča, ki se je pripetila 5. t. m. v Divači, kakor se nam piše od tam: Jarnej Tržan, iz Zapuž pri Ljubljani doma, hotel je iz voza zmešanca skočiti, ko se je vlak še peljal. Spodleti se mu, revežu desno nogo nad kolenom povozi in pretare. Nesrečnež je mej potom, ko so ga hoteli v tržaško bolnico prepeljati, umrl, zapustivši neki 4 majhene otroke in udovo. Ko bi bil le vsaj še eno minuto čakal, vlak bi bil stal in nesreča bi se ne bila pripetila.

— (Suša po Krasu) je jako velika. Železnica mora za promet potrebno vodo iz Rakeka v navlašč za to pripravljenih vozeh dovažati v Divačo, kjer so bajerji v gornjih Ležečeh uže suhi. Sicer pa imamo jako lepo vreme tu, kakor navadno v mesecu septembru, pravi naš dopisnik.

Razne vesti.

* (Ponarejevalce rubljev) so bili te dni na Dunaji prijeli. Bila sta dva Rusa in en Bošnjak, ki so se bili domenili, da hote s pomočjo fotografije napraviti 30.000 bankovcev po 25 rubljev. Dva mej njimi sta poleg tega tudi izvršila v nekem hotelu tatvino, kajti ugrabila sta ondi stanujočemu oskrbniku ruske vojske možnjo s 15.000 franki v zlatu, katerih so pri preiskavi vendar še celih 9000 našli bili, drugo so ti trije možaki zabili v malih dneh.

Dunajska borza 8. novembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	63 gld. 95 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	67 " 15 "
Zlata renta	74 " 40 "
1860 drž. posojilo	112 " — "
Akcije narodne banke	832 " — "
Kreditne akcije	211 " 10 "
London	118 " 40 "
Napol.	9 " 52 1/2 "
C. kr. cekini	5 " 66 "
Srebro	105 " 70 "
Državne marke	58 " 55 "

V najem

se daje štacuna z vso pripravo in s trafiko v jako ugodnem kraju. — Štacuna je bila dosedaj in je še zmirom dobro obiskovana.

Pogoji se izvedó pri podpisnem.

V sv. Križu pri Ajdovščini, 6. nov. 1877.

(333—1)

Leopold Kočevar.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka

in brez stroškov po izvrstni

Revalescière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij boleznai, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih i otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žlezl nadhu, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosedih, otožnost, diabet, trganje, shušanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenca in je boljše nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišči v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Urč, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj-

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo št. 73.670.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,

Bonn, 10. jul. 1852.

Revalescière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dirsti ingriži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženji v scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenji v obistih i mehurji, trganje v mehurji i t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in praih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenji v griu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vsakega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalescière du Barry vsostransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergim pern, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetje jeter, ter nidesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Spričevalo št. 72.618.

La Roche sur Yon, 30. julija 1868.

Vaša Revalescière ozdravila me je popolnem strašnih žledčnih in čutnicnih boleznij, katere so me deset let aučilo.

(Gospa) Armanda Prevost, posestnica.

Revalescière je 4krat tešnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat voč na čeni, ko pri zdravilih.

V plehašnih pasicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

— Revalescière-Biscuiten v pudicah in Revalescière-Chocolatée v prahu 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gl. 50 kr., 48 tas 4 gl. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gl. Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerjskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih. V Ljubljani Ed. Šubr, J. Svoboda, lekar pri „zlatom orlu“, v Reki pri lekarju J. Prodamu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (146)